

cūdo: quō in pñt vita est homovas ster
corum. **Vñ Dicēe. vi.** **H**umilitatio
in medio tui est. **Q**uod patz. qz omia q
exeunt de corpe humano tam ab homi
nabilita sunt q generat nauſeā ipsi hoī.
Quitum est exemplum humilitatis
xpi. quia remediu tumoris ē humilitas
xpi. Erubescat homo esse supbus. quia
humilfacit est deo. **I**ntolerabilē em̄ est
illa supbia q miles sedeat sup scaminuz
cū rex sedeat iuxta cū sup terram. **N**er
nardus Solus est magister vere humi
litatis xps. qui et humilitatem sybo do
euit. **D**ath. xi. Discite a me quia mis
sum et humilis corde. Et insup ope mo
stravit se vsc ad mortē exprobratissimā
inclinādo. **E**t q hoc tantū se humiliavit
quantū se humiliare potuit. qz cū domi
narec angelis immortalib: dignatus ē
seruire mortalib: mori p mortalibus. et
etā occidi pro mortalibus Aug⁹. Que
supbia sanari pōt. si humiliare dei non
sanatur. **S**extum remediu est con
sideratio illius districti iudicij: quod spe
cialē erit ad humiliandum supbos. vbi
dñs abūdanter retribuet facientib: sup
biam. **E**saie. ij. **D**ies dñm sup omnē su
pbum et arrogātem. **Vñ E**saie. xxvij.
Pedib: conculcabitur corona superbie
Et nō solum supbus humiliabit in fu
turo: sed etiā quādoqz humiliabit in pñsen
ti vita. **E**nde legitur exemplū. qz qdaz
aduocatus diues et potens xpter nūm/
am supbiam noluit hoībus pauperib:
loqui: q iusto dei iudicio postmodū ifir/
matus dixit se esse cattū. et sic se sub scā/
no locauit. vel se sub lecto abscondit. **E**t
quādo requisitus fuit ab amicis vel cog/
natis suis. cur hoc facret. Respondit
qz cattus sum. et ad modū catti operor
Et quando monitus fuit ob salutē ani
mes uedeceptione sacramentorum. sp
respōdit: cattus sum. et sic miserabiliter
sine omni contritioē et confessione. et sine
sacramentis obiit. quia fm dictū christi
Qui se exaltat humiliabitur.

De inuidia.

Ecundo videndū est de inuidia.
dia. que fm Grego. ideo ex su
pbia nascitur. qz supbus inui
det qz alt⁹ sibi coequaf. **E**t b
inuidia hic dicēdo pmo ponemus ea q
possunt valere ad detestatiōem hui⁹ pec
cati. **S**ed qñ sit pctm veniale vel mor
tale. **T**ertio tangemus aliquid de specie
bus eius. **Q**uarto quō se occultat sub
triplici spē virtutū. **Q**uito remedia con
tra illud vicū. **A** **C**Quantū ad p
mū sciendū. q inuidia fm Aug⁹. est do
lor alienae felicitatis. **E**t d: ab inuidēdo
qz sc̄z nō pōt videre bona alioꝝ. **J**ohes
aut̄ damascen⁹. li. ii. ca. xiiij. dicit. Om̄
nis iuidia est tristitia de alienis bonis.
Ad detestatiōem vero huius vicij fm
Bul. lugdunen̄. pmo facit hoc. qz hoc
vicū est peccatum in sp̄m sanctū fm vnaꝝ
acceptōem. quia est contra bonitatē de
quesp̄m sancto appropat. et sic oē pec
catum quod ex certa malicia puenit. est
peccatum in sp̄m sanctum. **Vñ** inuidia
cum sit ex certa malicia: peccatum est in
sp̄m sanctum. **H**ic ergo manifestū est q
iuidia est valde magnū peccatum. **E**se
cūdo facit ad detestatiōem huius vicij
hoc qz ipm est oppositum charitati. **Vñ**
sicut charitas excellentissima est x̄tū.
sic iuidia pessimum vicū erit. **P**ecior em̄ ē
iuidia qz auaricia. **A**varus em̄ etsi nō
vnlt p̄municare bona sua. ramē vult qz
alij ea p̄municet. **I**nuidus tñ nō vult
p̄municare bona sua. nec vult qz alt⁹ ea
p̄municet. immo inuidus est peior om̄e
creatura. **Vñ Greg⁹.** sup Ben. **I**ndicū
maxime diuine bonitatis est: qz quelibz
res cogitū dare seipam. **A**b hac liberi
tate degenerat iuidus diuidens se a dō
et a creaturis. socians se diabolo qui ho
nis om̄ibus iuidet. **T**ertio facit ad
detestatiōem huius pcti. qz hoc vicū pu
re et totum malum est. **A**lia em̄ pctq ha

E Se peccato

collere. Unde dicit glo. Johis. i. Diſſerentia est inter ſuſurionem et detracṭorēm. ſuſurio inter amicos discordiaꝝ ſeminat. detractor aut̄ aliorum bona negat et minuit: ut p3 b3 Hermannum de ſchildeſt. ſuſuratio ē grauius q̄ sit detracṭio. Aufert em̄ amicitia q̄ pferit om̄ib⁹ bonis tpaſlib⁹. q̄r ſine amicis null⁹ poſſet viuere. ut dicit phs. 8. ethi. Ecclieſiaſtici. vi. dr. Amico fideli nlla eſt co paratio. Q̄b⁹ viuū deus multū odiat. ex hoc patet q̄ deus multū dilit pacē Ideo venit de celo: ut pacez faceret in teum patrem humānā naturā. Et qñ exi uit d̄ mūdo ad patrem pacē ſuis diſcipul⁹ relinquēs dixit Joh. 14. Dacē meā re linquo vobis. pacē meaz do vobis. Et poſt reſurrezionez appauiit diſcipul⁹ diſcenſ. paꝝ vobis. et oſtendit eis manuſ et pedes q̄li diceret. Attēditeq̄ chare paccē emi. Gleā diligenter ſeruareyt filii dei eſſe politis. Matth ei. 5. Un̄ et̄ greg⁹. In paſtoral. Si deivocatur filii q̄ pacē faciūt: pculdubio ſathane ſunt filii q̄ con fundūt. ergo quicūq̄ ex ppoſito et ex iniu dia diſcordias ſeminat in maritiū et ux ore. ſiuſ inter alios homines cuiuscun q̄ conditionis: mortaliter totiens peci cat: et diabolo familiaris fit. Un̄ Greg⁹ in paſto. Sicut nihil ē pcoſius deo virute dilectionis. ita nihil ē deſiderabiliꝝ diabolo extinctione charitatis. Quisq̄ enī ſeminando iurgia dilectionē proximorum perimit hōſti dei familiaris ſer uit. Item ſicut pax eſt via et dux advitaꝝ eternā. ita diſcordia ad infernū. Un̄ am bro. ſup luca. Pax eſt dux ad vitam et̄ nam. Et ſic christ⁹ moraſ cū pacific⁹. ps In pacē factus ē locus ei⁹. ſic diabol⁹ cū litigiosis. Et ſicut pacifici in futuro poſſidebūt regnū eternū vbi eterna pax eſt: ſic litigiosi poſſidebūt infernū vbi eſt eterna diſcordia inter demones et dannatos. Un̄ etiam aug⁹. de ci. dei. li. i. Non poterit ad hereditatem dñi quenam requiſquis testamētū eius noluerit ob/ ſeruare. Exemplū: legitur q̄ qdam vbi cū uxore ſua trīginta annis vixit in rāta paſce et diabolus in hiſ eos ſimul facere diſcordes nō potuit. tūc accessit diabolus ad quādam antiquā verūlā et pmiſit ei duos nouos calceos et faceret diſcordia inter virū illū et uxore eius. Qd illa pmiſit: et accessit ad virū dices et uxor ſua vñ alii haberet q̄d diligeret et eū occidere vellet: niſi ſibi valde caute puid eret. qd id ē vir pmiſitus credere noluit. Tūc poſtmodū accessit ad uxore diſcenſ ei q̄ maritus vñ alia amaret. et cū de ſero ſimul comederet in mēſa: vir uxore toruo vultu respexit. et uxor econuer ſo ostēdit indignatōem erga virū. Tūc uterq; cepit adhibere fidē vetule. Tūc altera dīc accessit ad uxore dans ei cōſilium q̄ magnū cultellū viri ſui ad aquā be nedictā truderet in eccia. et de nocte ſub cuſſino viri poneret et cū obdormire deſup pmiſteret: tūc eam reamaret. Et ea dem die accessit ad virum dices ei q̄ de nocte vigilarer: al's eum uxor ſua interficeret. et in ſignū huius cultellū ſuꝝ ſub cuſſino illa nocte inueniret. Q̄d cultellum ip̄e ſub capite ſuo reperiēs arripiuit et uxore p̄p̄riam cum eo trāſfixit. Et diabolus calceos quos verule pmiſit in haſta ſuſpedit et ei trās aquam porrexit vbi ſtetiit et pānos lauit dices. vereor tu bi appropinqr̄: ne me ſimilē decipias ſicut virū et uxore decepisti. Un̄ merita ſta. Femina demonio trib⁹ aliisbus eft mala peior. Tertia filia inuidie ē ga diuz in aduersis. pxi. q̄ gaudeſ de h q̄ pxiimo male ſuccedit. hoc utiq; malū eſt et puerum. Illa em̄ exultatio inuidie eſt quaſi gaudiuſ freneticoz: q̄ gaudent de hoc vñ ſtendū eſt. immo eſt gaudiuſ diabolicuſ: cū ſit de malo alterius. De h gaudio loq̄tur Salomō. Prouer. xvii. Qui in ruina letat alterius: nō erit impiuſtus. Virū eſt q̄ inuidi gaudeſ de malo: cum tamē ipſi quantū ad natu ram ſunt boni. q̄r om̄is creature dei bo

qñ q̄s dolet de bono alteri? in q̄ntū ē su
um vel alioꝝ hoīm honoꝝ r cōitatis no
cumentū: r hoc etiā nō est p̄prie inuidia
r p̄t esse sine peccato. **U**n̄ d̄ greg⁹. xxii
li. moraliū. Si em̄ alicui bñ r p̄spēscu
cederet in corpore tp̄alibꝫ: r esset eidē oc
casio peccandi: r in detrimentū āe sue:
literate de hoc aliꝝ p̄t tristari: q̄ bona āie
pponēda st̄ bonis corporis. q̄ sūt dignio
raꝝ melio: a. **U**n̄ arist. i. eth. Bona āe
st̄ maxie bona. i. scie r p̄tutes Itē bonū
coēpponendū est singulariꝝ dicit aris
h. ethiū. Bonū cōe est diuinū q̄s p̄iu
tum. Quarto quando quis tristatur d̄
bonis alterius cum ille cui accidit h̄ bo
num est eo indignus: qd̄ non p̄t cōtin
gere virtuosis: quia eo ip̄o q̄ aliquis h̄
talia iustus efficiꝝ r dign⁹ eisdem. **H** esse
dicitur de bonis fortuitis que possunt
prouenire dignis r indignis. **S**z quia
fīdoctrinam fidei bona que puenit
indignis in his fortuitis. i. tp̄alibꝫ dei
pudicentia r iusta dispositione puenit
vel ad illoꝝ correctōem: vt per hec allici
antur ad d̄eum. v̄l ad remunerationez
p̄ bonis q̄ hic faciūt. v̄l ad maiorez dā
nationē. Ideo sacra sc̄pturaz sancti do
ctores talē tristiciā nō cōmēdāt. **H** poti⁹
phibent. Quia debeo d̄eo cōmittēr ex
orare d̄en p̄ eov̄sibꝫ grāz d̄ et. vt sicut
tur talibꝫ bonis temp̄alibꝫ ad salutez. r
nō ad dānatōem. Quinto si dolet soluz
pter eminentiā alteri?: r talis mod⁹ si
sit indeliberatus: est p̄ ccm veniale: h̄ pa
tet ex eo. q̄ cū rōe fauet r optat sibi om̄e
bonū. Ergo si dolet de bono alterius ex
inuidientia delibera de alteri? excelle/
ta p̄pter h̄ q̄ aliꝝ excedit ip̄m i talibꝫ bo
nis: sc̄z in sapientia. vel in reb̄ tp̄alibꝫ: si
ue i fauore hoīm siue q̄ habz ampliorē
gl̄am r excellētiā ē p̄ccm mortale. r in h̄
p̄prie inuidia. r istō sp̄ ē malū. q̄ dolz d̄
q̄ gaudēdū ē: sc̄z d̄ bono p̄ximi. q̄ ē con
tra charitatē p̄ximi. q̄ si diligo p̄ximuz
sic deboꝝ teneor: tunc faueo sibi q̄cqđ
deus ei fauet. r ad hoc quilibet tenet.

L **I**sta aut̄ inuidia puenit primo
ex supbia. vñ Aug⁹ de p̄bis dīm. b̄mō e
lii. **E**bīcūq̄ surrexēt supbia statiz erit
ibi inuidia: nō potest supbus nō esse in
uidus. Item puenit ex inordinata p̄c
piscimus: hoc p̄culdubio p̄ximis iuide
mus. **E**ideſt em̄ q̄ nobis desit qd̄ aliꝝ
asseqtur. Item puenit q̄iſq̄ talē delibe
rata inuidia de qua tā dictū est h̄ certa
malicia. puta cū p̄pter depravatōeſ alii
q̄s nec amat bonū gratie r p̄tutis in se
ip̄o: nec videre potest in alio. r hoc est in
sp̄m̄ p̄ccare. r hoc peccatum d̄ in
uidētia fraterne gratie.

Defiliabus inuidie.
PEq̄tū defiliabus inuidie. r quo
sint peccata mortalia vel non
D **C**irca qd̄ sciēdū. q̄ p̄
ma filia inuidie est odium. hoc ē velle ale
cū malum r nolle bonū: hoc vtiḡ ma
lū r guersum est. q̄ debeo omnibus bo
nū velle. deus em̄ ex malis que permit
tit fieri elegit bona. **H** inuidia r odium ecō
uerso ex bono elegit malū: uno aliquid
cupit p̄ bono reddere malū. r ergo od̄
um tale directe op̄ponit charitati. iō fī
genus suū est peccatum mortale. **H** p̄pter ī
perfectōem actus possit esse ventale. sc̄z
q̄n̄ est sine deliberatōe. **O** dire tū viciūz
et nō naturā hoīs nō est peccatum nec p̄
prie d̄ odium: **H** potius amor r dilectio
q̄ ille q̄ odit malū alicuius p̄prie diligat
bonū suū. Et sic p̄t; q̄n̄ odū ē m̄ ges
nus suū est p̄ccm mortale vel veniale. et
q̄n̄ nō. **U**n̄ de odio vicioꝝ r peccatorū
d̄ p̄s. Perfecto odio oderā illos. **C**as
siōdorus. Perfectuz odū est hoīes dī
gere r eoz vicia sp̄ abhorre. **U**n̄ etiāz
Hugo sup Eccl. Perfectū odū est q̄ cri
mina odūnt r nō hoīes. **E** **G**e
cūda filia est susurratio. vt susurrae r dis
cordias seminare iter pacificos. vel e. i
uidia amicuz vel amiciciā aufer. eliue

De peccato

q̄ timent q̄ utilitati et statui aliorum de
pereat. ad quos magis inclinan̄t ex affe
cto e singulari. Remediū cōtra hoc q̄
hō cōem amorē habeat ad oēs bonos.
et diligenter fugiat amorē singularez et
p̄uatū. et etiā oēm acceptatioem perso
narū. et p̄ suū amorē ad nullū se inclinet
nisi inquantū hoc ad eternā beatitudi
nem dirigere et iuuare poterit. q̄ p̄ h̄ ex
cluder oīne odii q̄d se occultare consue
uit sub simulata spe ficte dilectōis frak
ne. Tertio inuidia occultat se sub specie
falsi amoris p̄tendētis salutē p̄ximi. q̄d
apparet maxime in illis q̄ sub ficta spe
cie amoris humane salutē alijs inuidēt
de bonis sibi diuinitus p̄cessis asseren
tes q̄ hoc ideo faciūt q̄ talia bona salu
ti eoꝝ nō expediāt. et tñ nō mouentur ex
amore ad hoc. h̄ plus ex fomite odij vel
rancoris. Et ista inuidia sic expellit. q̄
homo sinceriter desideret q̄ q̄libet aliꝝ
possit vti bonis sibi diuinit̄ p̄cessis ad
laudē dei et p̄ sue salutis augmēto. et sp̄
p̄sumere meliora de p̄ximo q̄ de seipso.

De ira

Tercio vidēdū est de tertio vi
cio capitali q̄d est ira. que s̄m
Aug⁹. nihil est nisi vlciscēdili
bido. Ad detestatio
nē vero ire p̄mo valere p̄nt v̄ba sacre scri
pture q̄ nobis dissuadent illā. vñ Gen.
xlv. Dixit ioseph fratrib⁹ suis redeuntib⁹
ad patrē suū. ne irascamini in via. Sic
et nos frēs sumus in via ad patrē nostrū
celestē singul̄ diebus dietā vnaꝝ facim⁹
cū sumus in grā. ergo nō debemus ira
sci. vñ Eccī. vii. Nēsis velox ad irascē
dum. vñ Iaco. i. Sit aut̄ oīs hō velox
ad audiēdum: tard⁹ ad loquendū et tar
dus qd̄ iram. Scđo p̄t valē ad detesta
tōem huiꝝ vici. l. ire si oīndatur q̄ntū ira
displiceat deo. Primo qz̄ hospitū eius
multū turbat vñ ad Eph. iii. Nolite
detestare sp̄m scđm. Greg⁹. Duz ira qm

pulsat sp̄m scđm suam hereditatē turbat
imo quādoꝝ patrē et filiū et sp̄m scđm de
hospitio expellit. et diabolū introducit.
sicut in pace fact⁹ est locus dei: sic in ira
dyaboli. Itē h̄imagine eius in templo
dissipat: et diabolū loco eius ponit vñ
sup illud Job. v. Virū iustū interficit
iracū dia. dicit glo. Dāsuetudo hima
ginē dei in nobis seruat q̄ sp̄ est tranqui
la. h̄ ira dissipat q̄ multis p̄tib⁹ p̄uat
Q̄ aut̄ multū displiceat deo cū hima
go eius in hoīe dissipat ostendi potest
p̄ hoc. dicit Aug⁹. sup ps. In ciuitate
tua himaginez ipsoꝝ ad nihilū rediges
Herito in q̄t himagine ipoꝝ ad nihilū
rediget deus in celesti ciuitate. q̄ ipsi in
sua terrestri ciuitate himagine ei⁹ ad ni
hilū redigerūt. Et etiā p̄ hoc q̄ tñ pec
catū reputareſi aliq̄s himagine cruci
fixi in ecclia dissiparet et ydolū alicui⁹ de
monis p̄ ipso poneret. Itē q̄ nullū vi
cū magis p̄temnit deū q̄d̄ ira. hoc viā
apreſe contra deū erigit. vñ Job. xv.
Lucurrit aduersus eū erecto collo hō
iratus ipm deū cōtumelijs afficit: et niti
tur spuere in facie eius. Insup iracūdū
aufert deo dominiū suū. et diabolū facit
dnari ibi. et hoc sit dñ vīdictā sibi v̄sur
pat quā deus sibi soli retinuit. Deut.
xxxix. Hea est vltio et ego retribuā. Ter
tio valet ad detestatōem huiꝝ vici et h̄
viciꝝ valde placet diabolo. Primo q̄
valde potens est ad impugnatōem ho
minū et destructōez. qz̄ p̄ iram multū do
minaſ diabolus in hoīe. Nō em̄ timer
hō iratus facere q̄d̄ diabolus p̄cipit ei.
quantūqz magnū peccatū sit: nō pat
v̄xori: nō parcit filio. immo hō iracūdū
deo et matri eius nō p̄cit: et sanctis in ce
lo qn eos afficiat cōtumelijs. Itē placeſ
ira diabolo. qz̄ hoc p̄ccō lucrat̄ diabol⁹
plures hoīes. qn̄ totā domū velynam
villā vel vnā patriā hō iracūdū puo
cat ad iracūdiam. vñ Drouet. ix. Irat
cūdū puocat rixas. q̄ aut̄ patiēs ē mi
tigat suscitatas. vñ iracūdū potest